

Indberetning nr. 7 / 2008

Emner:

- *Lagmand Jóannes Eidesgaard meddelte på et pressemøde den 15. september, at han opsagde samarbejdet i landsstyret med Republikanerne, da han og Socialdemokratiet ikke længere havde tillid til Høgni Hoydal. En uoverensstemmelse med Høgni Hoydal om retten til et kontor i Tinganes var dråben, der havde fået bægeret til at flyde over, og havde ført til lagmandens beslutning om at opsige samarbejdet.*
- *Efter bruddet med Republikanerne indledtes forhandlinger mellem Socialdemokratiet, Folket flokken og Sambandspartiet om et nyt landsstyre. Den 26. september dannede de tre partier nyt landsstyre med Kaj Leo Johannesen fra Sambandspartiet som ny lagmand.*
- *Høgni Hoydal fra Republikanerne vender nu tilbage til arbejdet i Folketinget.*
- *Finanslovsforslaget for 2009 er fremsat og viser et underskud på 244 mio. kr. Finanslovsforslaget skulle ifølge den færøske styrelsesordning fremsættes inden den 1. oktober, så det nye landsstyre har ikke fået sat sine fingermærker på forslaget.*
- *Danmarks Nationalbank vurderer i 3. kvartalsoversigt, at væksten i den færøske økonomi er aftagende efter et par år med højkonjunktur.*
- *Klaksvík Kommune er i økonomiske problemer.*
- *De færøske pengeinstitutter står godt rustet i forbindelse med finanskrisen og bliver omfattet af samme sikkerhedsnet som de danske pengeinstitutter med aftalen mellem regeringen og Det Private Beredskab om sikring af finansiell stabilitet.*
- *Dele af fiskerierhvervet er i problemer. Maru Seafoods fremtid er usikker, mens Faroe Seafood har fået gennemført en refinansiering af selskabet.*
- *Arbejdet med Stóratjørn-projektet, der er et byudviklingsprojekt i Tórshavn til 2 mia. kr., er foreløbig sat i bero.*
- *Naviair har indgået aftale med Færøernes Kommando om opsætning af en civil radar på Sornfelli til brug for den civile lufttrafiktjeneste.*
- *Den Nordatlantiske Gruppe i Folketinget har gennemført en undersøgelse af, hvorfor så mange færinger vælger at bosætte sig i Danmark og ikke vælger at flytte tilbage til Færøerne.*
- *Under personalia kan man bl.a. læse, at Leivur Harryson er ansat som ny departementschef i landstyreområdet for kulturanliggender.*

Lagmand Jóannes Eidesgaard opsigde samarbejdet med Republikanerne - uoverensstemmelser omkring et kontor i Tinganes havde i sidste ende fået lagmanden til at træffe afgørelsen

Den 15. september indkaldte lagmand Jóannes Eidesgaard med kort varsel til et pressemøde i Lagmandens Kontor på Tinganes. På pressemødet meddelte Jóannes Eidesgaard, at han opsigde samarbejdet med Republikanerne i landsstyret. Opsigelsen havde ifølge Jóannes Eidesgaard baggrund i, at han og Socialdemokratiet ikke længere havde den nødvendige tillid til Høgni Hoydal fra Republikanerne. Da tilliden ikke længere var tilstede, var der ifølge Jóannes Eidesgaard ikke længere grundlag for et fortsat samarbejde.

Ifølge Jóannes Eidesgaard havde der den senere tid været en række af hændelser, der havde sat samarbejdet på prøve, men en uoverensstemmelse med Høgni Hoydal omkring et kontor i Tinganes var dråben, der fik bægeret til at flyde over og førte til hans beslutning om at opsigte samarbejdet med Høgni Hoydal. Da Høgni Hoydal er leder for Republikanerne, blev den naturlige konsekvens ifølge Jóannes Eidesgaard, at han også opsigte samarbejdet med resten af landsstyremedlemmerne fra Republikanerne. Samarbejdet med Centerpartiet, der ifølge Jóannes Eidesgaard havde fungeret upåklageligt, fortsatte foreløbig.

I forbindelse med opsigelsen af samarbejdet med Republikanerne udsendte Jóannes Eidesgaard en pressemeddelelse om baggrunden for hans beslutning. Rigsombudets oversættelse til dansk af pressemeddelelsen er vedlagt denne indberetning.

Efter pressemødet udtalte Høgni Hoydal ifølge avisen Dimmalætting den 16. september, at han aldrig havde været ude for noget lignende, og at han var fuldstændig uforberedt, da Jóannes Eidesgaard indkaldte til pressemødet. Ifølge Høgni Hoydal fik han og Republikanerne beskeden om lagmandens beslutning tre minutter før pressemødet begyndte. Det chokerede Høgni Hoydal, at det nu fremstod som om, han havde brudt ind på et kontor, og at han personligt blev gjort til syndebuk i denne sag, som han ikke havde noget med at gøre. Høgni Hoydal havde den opfattelse af sagen, at Jóannes Eidesgaard brugte sagen om kontoret som undskyldning for at slippe ud af samarbejdet med Republikanerne, fordi han ikke turde gå i gang med de tunge sager, der ventede forude, som f.eks. reduktionen af bloktilskuddet med 117 mio. kr. som følge af overtagelse af særfor sorgen og arbejdet med den kommende finanslov. Høgni Hoydal erkendte, at der havde været problemer med samarbejdet i koalitionen, men at problemerne havde været i Lagtinget og ikke i landsstyret. Derfor havde han ikke forståelse for Jóannes Eidesgaards begrundelse for at opsigte samarbejdet, og han syntes i det hele taget ikke, at en sag om lokaler skulle være noget, som to ledende politikere skulle beskæftige sig med – det burde embedsværket have klaret.

I den følgende tid forsøgte pressen at klarlægge, hvad der egentlig var sket i sagen vedr. kontoret i Tinganes – en sag, der for alvor blev kendt i offentligheden, da avisen Sosialurin den 11. september bragte en artikel om kontorstridighederne i Tinganes. Artiklen blev præsenteret på forsiden under overskriften ”Watergate i Tinganes” med et tilhørende billede, der efterlader det indtryk, at en person med koben og boremaskine er ved at skaffe sig adgang til Jóannes Eidesgaards kontor. Det fremføres i artiklen, at Høgni Hoydal ifølge avisens kilder skulle være gået så langt som til at bore

låsen til et kontor ud, så han selv kunne råde over kontoret til sit landsstyreområde, hvilket Høgni Hoydal flere gange efterfølgende har tilbagevist skulle være tilfældet; han havde bare henstillet til sit embedsværk om at få tingene bragt i orden.

Pressen har ved hjælp af indsigt i korrespondancen (bl.a. sms'er) mellem Høgni Hoydal og Jóannes Eidesgaard om kontorsagen, samt notater fra Lagmandens Kontor vedr. hændelser omkring det omtalte kontor, forsøgt at komme nærmere en afklaring af, hvad der egentlig er op og ned i omtalte sag, men stiller sig tvivlende overfor, om nogen kan finde frem til sandheden. Avisen Dimmalætting skriver den 24. september, at "Siden hændelserne, og især siden lagmandens opsigelse, har der været gættet flittigt på, hvad der rent faktisk hændte. Men for hver dag der går, bliver det mere og mere vanskeligt at nærme sig sandheden, for partierne spinder for livet, mens embedsværket lukker sig selv inde".

Der har på bl.a. den baggrund været foreslået at lade sagen undersøge nærmere, ifølge Dimmalætting den 24. september bl.a. af formanden for Sambandspartiet og nuværende lagmand Kaj Leo Johannesen, men spørgsmålet er bare, hvad eller hvem der skal undersøges, og hvorledes det skal gøres. En tjenestemandundersøgelse har været nævnt som en mulighed, men en anden mulighed, som formanden for Selvstyrepartiet, Kári P. Højgaard, har talt om, er at sagen bliver taget op i Lagtinget via Lagtingets udvalg for landsstyreanliggender, eller at Lagtinget udpeger en undersøgelsesdommer. En undersøgelsesdommer kan udpeges af lagtingsformanden, hvis 2/5 af Lagtingets medlemmer anmoder ham om det.

Høgni Hoydal har bl.a. i en kronik i avisen Dimmalætting den 19. september redegjort for hans eget syn på sagen og dens forløb. I kronikken "Historien om nøglesagen", der er vedlagt denne indberetning i Rigsombudets oversættelse, konkluderer Høgni Hoydal bl.a., at lagmand Jóannes Eidesgaard pga. forfængelighed og tvist om nogle lokaler har udøvet magtmisbrug, har forbrudt sig på sine pligter som lagmand og fjernet al værdighed og respekt fra lagmandsembedet.

Jóannes Eidesgaard skrev siden et læserbrev, bl.a. i Dimmalætting den 22. september, at samarbejdet med Republikanerne blev sagt op af politiske og ikke formalistiske årsager. Rigsombudets oversættelse af læserbrevet er vedlagt denne indberetning. Jóannes Eidesgaard skriver bl.a., at baggrunden for opsigelsen af samarbejdet var, at han som lagmand ikke længere havde tillid til Høgni Hoydal, og derfor var der ikke andet at gøre end at opsiges samarbejdet. Hvis Høgni Hoydal vil holde liv i kontorsagen, når de politiske argumentationer mangler, så bør han ifølge Jóannes Eidesgaard rejse sag mod ham ved retten eller få sagen sat på dagsordenen i Lagtingets udvalg for landsstyreanliggender.

Forhandlingerne om nyt landsstyre

Efter at lagmand Jóannes Eidesgaard havde opsagt samarbejdet med Republikanerne på pressemødet den 15. september, blev han på samme pressemøde spurgt om, hvorvidt det stod et andet parti klar og ventede på at komme med i landsstyret. Hertil svarede lagmanden, at nu stod det politiske

landskab åbent og så måtte forhandlingerne vise, hvad det ville ende med. Der var ifølge lagmanden ingen aftaler på plads på forhånd, så alt var i spil – også posten som lagmand.

Formændene for henholdsvis Sambandspartiet (A) og Folkeflokkun (B), Kaj Leo Johannesen og Jørgen Niclasen, udtalte efterfølgende, at der efter en turbulent periode under det foregående landsstyre, nu var brug for politisk stabilitet, og det ville være ønskeligt at få en bred koalition. Senere samme dag satte de to partiformænd sig sammen med Jóannes Eidesgaard, lagmand og formand for Socialdemokratiet (C), for at undersøge, om der ville være grundlag for at indlede reelle forhandlinger om dannelse af et nyt landsstyre med deltagelse af de tre partier.

Folkeflokkun, Sambandspartiet og Socialdemokratiet (ABC-koalitionen) var de samme tre partier, der i januar havde forhandlet om en fortsættelse af landsstyresamarbejdet, der havde fungeret siden februar 2004, men hvor det endte med, at Jóannes Eidesgaard afbrød forhandlingerne for den 4. februar 2008 at danne et nyt landsstyre bestående af Socialdemokratiet, Republikanerne og Centerpartiet.

Jóannes Eidesgaard udtalte næste dag, efter at have haft det første indledende møde med de to ovennævnte partiformænd, at det bedste bud på en bred og stabil koalition var en ABC-koalition. På den baggrund indledtes der den 16. september forhandlinger mellem de tre partier om dannelse af nyt landsstyre.

Resultatet af forhandlingerne blev, at Folkeflokkun, Sambandspartiet og Socialdemokratiet den 25. september dannede et nyt landsstyre med formanden for Sambandspartiet, Kaj Leo Johannesen, som lagmand. Kaj Leo Johannesen blev formelt valgt som lagmand på Færøerne ved en afstemning i Lagtinget den 26. september. Det nye landsstyre blev udnævnt senere samme dag. Det nye landsstyre har 20 af Lagtingets 33 mandater bag sig.

Det nye landsstyre pr. 26. september 2008 udgøres af følgende personer:

- Kaj Leo Johannesen, lagmand (Sambandspartiet)
- Jørgen Niclasen, vicelagmand og landstyremedlem for udenrigsanliggender (Folkeflokkun)
- Jóannes Eidesgaard, landstyremedlem for finansanliggender (Socialdemokratiet)
- Hans Pauli Strøm, landstyremedlem for sundhedsanliggender (Socialdemokratiet)
- Helena Dam á Neystabø, landstyremedlem for kulturanliggender (Socialdemokratiet)
- Johan Dahl, landstyremedlem for erhvervsanliggender (Sambandspartiet)
- Rósa Samuelsen, landstyremedlem for sociale anliggender (Sambandspartiet)
- Jacob Vestergaard, landstyremedlem for fiskerianliggender (Folkeflokkun)
- Annika Olsen, landstyremedlem for indenlandsanliggender (Folkeflokkun)

Rigsombudets oversættelse af det nye landsstyres koalitionsgrundlag blev med en særlig indberetning af 29. september fremsendt til Statsministeriet og andre modtagere af de månedlige indberetninger sammen med en oversigt over de nye landstyremedlemmer.

Forhandlingerne om lagmandsposten og landsstyreposterne var vanskelige

Ifølge avisen Dimmalætting den 24. september tog det de tre partier 30 timer at fordele lagmandsposten og landsstyreposterne imellem sig. Der havde været tale om hårde forhandlinger, som ifølge avisen var tæt på at bryde sammen. I lang tid skulle situationen have været fastlåst, da alle tre partiledere ville have lagmandsposten, og fremskridt skete først, da Socialdemokratiet pegede på Sambandspartiets formand som lagmand. Ifølge Dimmalætting skulle dette være kommet bag på Folkeflokken's ledelse, der ville have Jørgen Niclasen som lagmand, men Folkeflokken accepterede Sambandspartiets formand som lagmand, men fremsatte samtidig krav om, at de fik udenrigsområdet. Dette accepterede Socialdemokratiet iflg. avisen Sosialurin ikke i første omgang, da partiet også ønskede udenrigsområdet. Efter et møde i partiets ledelse valgte man dog at godtage Folkeflokken's krav mod at Socialdemokratiet så fik de tre landsstyreområder finans-, sundheds- og kulturanliggender; ifølge Dimmalætting fordi Socialdemokratiet som det mindste af partierne i koalitionen ikke kunne forvente at få mere.

Socialdemokratiet skulle ifølge Dimmalætting være stillet overfor et ultimatum af de to andre partier hen imod slutningen af forhandlingerne. Enten måtte Socialdemokratiet acceptere forslaget om at tage imod de ovennævnte landsstyreområder, ellers ville de to andre partier stoppe forhandlingerne og være klar til at tage en formandsrunde.

Forhenværende lagmand Jóannes Eidesgaard fortsætter som landsstyremand for finansanliggender

Der var til det sidste spænding om, hvorvidt Jóannes Eidesgaard ville fortsætte i det nye landsstyre, eller om han ville fortsætte som almindeligt lagtingsmedlem. Resultatet blev, at Jóannes Eidesgaard blev landsstyremedlem for finansanliggender i det nye landsstyre. Jóannes Eidesgaard udtalte efterfølgende, at han egentlig havde gjort op med sig selv, at når han stoppede som lagmand, så ville han vende tilbage til det politiske arbejde i Lagtinget og i partiet. Der havde dog været så meget pres fra både lagtingsgruppen og partiets bagland for at få ham til at fortsætte i landsstyret, at han havde ladet sig overtale til endnu en omgang i landets ledelse.

Oppositionens kommentarer til forhandlingerne og det nye landsstyre

Formanden for Centerpartier, Jenis av Rana, udtalte til avisen Sosialurin og Færøernes Radio, at han var chokeret, over at det ikke blev til forhandlinger om et selvstændighedslandsstyre. Da han vågnede om morgenen den 24. september troede han, at han skulle til forhandlinger med Folkeflokken. Han syntes, at Folkeflokken havde spillet deres kort dårligt ved at vælge en borgerlig sambandskoalition frem for en selvstændighedskoalition, hvor Folkeflokken kunne have fået lagmandsposten. Ifølge Jenis av Rana havde der været kontakt mellem partierne, og man havde arbejdet med at udarbejde et grundlag for et selvstændighedskoalition til ud på natten, da forhandlingerne mellem ABC-partierne gik dårligt. Derfor undrede det ham virkelig, hvad der var sket i løbet af natten.

Kári P. Højgaard fra Selvstyrepartiet blev overrasket over, at de tre partier, der ikke kunne finde sammen i januar, nu pludselig skulle være i stand til at samarbejde. Han betegner den nye lagmand Kaj Leo Johannesen som en uprøvet, men reel politiker, der nok skal vokse med opgaven, og at det er naturligt, at Sambandspartiet som det største parti fik lagmandsposten.

Høgni Hoydal fra Republikanerne udtalte, da det nye landsstyre var en realitet, at han havde svært ved at forstå, hvad der var sket. Et flertal af befolkningen ønsker selvstændighed, og nu sidder der så en sambandspolitiker som lagmand, hvilket ikke er i overensstemmelse med folkets vilje, udtalte Høgni Hoydal. Han fandt det forkert, at selvstændighedspartierne, som efter seneste valg fik et klart flertal, ikke fik muligheden for at forhandle. Han henviste i den forbindelse til, at ifølge den færøske styrelsesordning skal lagtingsformanden udpege en ny forhandlingsleder, når lagmanden går af, men nu havde man haft en lagmand, som forhandlede bag kulisserne for at undgå at skulle træde af. Da alt var forhandlet på plads mellem de partier, trådte lagmand Jóannes Eidesgaard tilbage og først derefter tog man en formandsrunde, hvor Kaj Leo Johannesen formelt blev forhandlingsleder. Også Lagtingets formand, Hergeir Nielsen fra Republikanerne, var bagefter kritisk over for fremgangsmåden, og udtalte i den forbindelse, at man på den måde havde omgået styrelsesordningen.

Velkendte politikere vender tilbage til Lagtinget

Som følge af, at Folkeflokken nu har fået tre landsstyremedlemmer, overtages de tre landsstyremedlemmers pladser i Lagtinget nu af velkendte politikere. Det er Bjarni Djurholm, Heðin Zachariassen og Óli Breckmann. Sambandspartiet får ligeledes tre nye personer i Lagtinget: Marjus Dam, Helgi Abrahamsen og Jaspur Vang.

Lagtingsudvalgene valgt på ny

I fortsættelsen af dannelsen af den nye ABC-koalition var der flertal for nyvalg til Lagtingets udvalg og repræsentationer. Centerpartiet indgik ved valget af medlemmer til udvalgene mv. i valgforbund med den nye landsstyrekoalition, der hermed fik 23 af Lagtingets 33 medlemmer bag sig. Selvstyrepatriet indgik i valgforbund med Republikanerne. Resultatet af valget til lagtingsudvalgene mv. blev, at partierne i ABC-koalitionen fik både formands- og næstformandsposterne i alle udvalgene. En oversigt over de nyvalgte lagtingsudvalg blev den 1. oktober fremsendt pr. e-post til Statsministeriet og andre modtagere af indberetningerne fra Rigsombudsmanden på Færøerne.

Jenis av Rana fra Centerpartiet fik sammen med en repræsentant fra koalitionen den ene af de to pladser som Lagtingets repræsentant ved Nordisk Råd, hvilket Høgni Hoydal fra Republikanerne fandt meget utilfredsstillende, da det betød, at Republikanerne ikke længere sidder på en af de to færøske pladser. Ifølge Høgni Hoydal bliver repræsentanterne til Nordisk Råd i de andre lande valgt efter partistørrelse, men det er ikke tilfældet på Færøerne, hvorfor det bliver muligt for så forholdsvis et lille parti som Centerpartiet at få den ene repræsentant.

Lagtingets formandskab stod ikke for valg. Ifølge Lagtingets forretningsorden kræver nyvalg til formandskabet, at 4/5 af Lagtingets medlemmer skriftligt meddeler, at de ønsker et nyt formandskab, hvorefter formanden straks skal fratæde. Der blev ikke fremsat ønske herom.

Høgni Hoydal vender tilbage til Folketinget

Høgni Hoydal fra Republikanerne har efter dannelsen af det nye landsstyre meddelt, at han nu vender tilbage til arbejdet Folketinget. Han har dog endnu ikke besluttet, hvornår han genoptager arbej-

det i Folketinget. Han har til avisen Sosialurin udtalt, at han først har nogle ting, han skal have afklaret herhjemme, uden at han uddyber nærmere, hvad der er tale om.

Finanslovsforslaget 2009

Den nye landsstyremand for finansanliggender, Jóannes Eidesgaard, fremsatte den 30. september et forslag til finanslov for 2009, hvor der budgetteres med et DAU-underskud på 244 mio. kr. For 2008 forventes på nuværende tidspunkt et DAU-overskud på 17 mio. kr.

Ifølge den færøske styrelsesordning skal et forslag til finanslov for 2009 fremsættes inden den 1. oktober 2008. Da det nye landsstyre tiltrådte den 26. september, havde det ikke inden fremsættelsen været muligt for det nye landsstyre at sætte sine fingeraftryk på forslaget. Forslaget er ifølge en pressemeddelelse fra landsstyreområdet for finansanliggender en fremskrivning af igangværende aktiviteter og uden nye politiske initiativer.

Der er i finanslovsforslaget kun indregnet anlægsinvesteringer for 145 mio. kr., da kun anlægsinvesteringer, hvor landskassen allerede har forpligtet sig, er taget med. Hvis anlægsinvesteringerne i forslaget, havde været på samme niveau som på finansloven 2008, havde forslaget vist et DAU-underskud på 333 mio. kr.

De politiske forhandlinger om finansloven 2009 går nu i gang, og det forventes, at det bliver en stor udfordring at få den endelige finanslov på plads, nu hvor den økonomiske udvikling synes at blive præget af tilbagegang.

Der forventes et underskud på landskassens budget det kommende år, og det i den forbindelse vil være nødvendigt at trække på landskassens indestående i Landsbanken. Landskassen skal i henhold til lagtingslov have et indestående i Landsbanken på mindst 15 pct. af BNP det foregående år. Mindsteindlånet er i øjeblikket 1,5 mia. kr. August 2008 er Landskassens indestående ca. 2,1 mia. kr. De 2,1 mia. kr. er primært placeret i udenlandske/danske obligationer, en mindre del som indestående i pengeinstitutter.

Landskassens udestående gæld er stort set nul og landskassen har ingen udestående garantier af betydning.

Væksten i den færøske økonomi er aftagende ifølge Danmarks Nationalbank

Danmarks Nationalbank har i deres "Kvartaloversigt for 3. kvartal 2008" en artikel om den færøske økonomi medio 2008. Ifølge artiklen er væksten i færøsk økonomi aftagende efter et par år med højkonjunktur. Der er tilbagegang for fiskeriet og fiskefabrikkerne, mens der i de andre erhverv er mindre vækst end i de foregående år, men endnu ikke tegn på decideret tilbagegang. Handelsbalancen viste et meget stort underskud på 1,3 mia. kr. i 2007 og vurderingen er, at der er udsigt til et lignende underskud i 2008. Importen er ganske vist aftagende, men eksporten er også faldet pga.

nedgangen i fiskeriet. Ved udgangen af 2006 havde Færøerne et nettotilgodehavende over for udlandet på 3,7 mia. kr. Det store underskud på handelsbalancen i 2007 og 2008 kan ifølge Nationalbanken næppe undgå at medføre betydelige underskud på betalingsbalancens løbende poster og dermed en nedbringelse af nettotilgodehavendet.

Hele artiklen om den færøske økonomi kan læses på Danmark Nationalbanks hjemmeside:

http://www.nationalbanken.dk/C1256BE2005737D3/side/Kvartalsoversigt_2008_3_kvartal!opendocument

Klaksvík Kommune i økonomiske problemer

Ifølge en artikel i avisen Sosialurin den 3. oktober er Klaksvík Kommune i likviditetsproblemer. En af konsekvenserne er, at kommunen straks må gennemføre besparelser, der kan medføre opsigelser og hæve skatteprocenten. Samtidig er pengeinstitutterne tilbageholdende med at yde kommunen lån.

Ifølge et medlem af kommunens finansudvalg skyldes problemet dårlig økonomistyring; især i forbindelse med flere store anlægsprojekter. I løbet af de seneste 4 år er kommunens gæld øget fra 68 mio. kr. til 130 mio. kr. og de årlige driftsudgifter øget fra 82 mio. kr. til 107 mio. kr.

Klaksvík Kommune kan få yderligere problemer, hvis selskabet Maru Seafood ikke får løst sine økonomiske problemer, jf. senere i denne indberetning.

Færøske pengeinstitutter er godt rustet til finanskrisen og bliver omfattet af Det Private Beredskab på lige fod med de danske pengeinstitutter

De færøske pengeinstitutter står umiddelbart godt rustet i forhold til udfordringerne fra finanskrisen ifølge den uafhængige, danske bankekspert Bjarne Jensen og Færøernes Landsbanks direktør Sigurd Poulsen.

Bankekspert Bjarne Jensen fra Bjarne Jensen Consult ApS har i mange år fulgt med i udviklingen på Færøerne og har et godt kendskab til de to store pengeinstitutter på Færøerne, Eik Bank og Føroya Banki. Ifølge Bjarne Jensen, som avisen Sosialurin refererede den 1. oktober, har de to pengeinstitutter nok likviditet og har ført en ansvarsfuld risiko- og finansstyring ved ikke at påtage sig for store risici. Ifølge Bjarne Jensen er det heldigt for færingerne, at de færøske banker ikke er så tæt knyttet til Island i øjeblikket og har haft øjnene rettet mod det danske marked. Føroya Bankis solvens er i halvårsregnskabet for 2008 opgjort til 18,2 pct. For Eik Bank A/S er den tilsvarende solvensprocent over 20 pct. og dermed ligger begge pengeinstitutter pænt over kravet på 8 pct.

Også direktøren for Færøernes Landsbank, Sigurd Poulsen, er i en udtalelse til Sosialurin den 6. oktober optimistisk med hensyn til de færøske pengeinstitutters muligheder for at undgå større problemer som følge af finanskrisen. Ifølge Sigurd Poulsen har de ført traditionel bankvirksomhed, hvor størstedelen af finansieringen er baseret på indlån og har ikke lånt så meget i udlandet, som

mange af de investeringsbanker, der nu bukkes under i udlandet. Ifølge Sigurd Poulsen er 70 pct. af bankernes aktiviteter baseret på indlån. Den eneste direkte afledning af finanskrisen, som færingerne mærker for tiden, er ifølge Sigurd Poulsen faldende aktiekurser.

De færøske pengeinstitutter bliver efter omfattet af det sikkerhedsnet, som den finansielle sektor og staten spænder ud under de danske pengeinstitutter, hvor den finansielle sektor (Det Private Beredskab) selv bidrager med 35 mia. kr.

Dele af fiskerierhvervet har fortsat store problemer

Jeg redegjorde i Indberetning nr. 4/2008 for, at koncernen Maru Seafood havde likviditetsproblemer, og at selskabets direktør ikke kunne udelukke, at selskabet måtte stoppe med sine aktiviteter. Koncernen ejer 2 fiskefabrikker på Færøerne, heraf Kósin i Klaksvík, samt 8 fiskefartøjer. Direktøren og ejeren af Maru Seafood, Jóhan Páll Joensen, har oplyst, at 6 af koncernens fiskefartøjer sættes på tvangsauktion den 12. november, hvis det ikke inden lykkes at finde en løsning på problemerne. Hvis der ikke findes en løsning for skibene, er der mulighed for, at resten af koncernens aktiviteter også stopper op, da skibene leverer en væsentlig del af råvarerne til fabrikkerne. Koncernen har ifølge avisen Dimmalætting en gæld på minimum 200 mio. kr.

I Indberetning nr. 3/2008 redegjorde jeg desuden for, at Faroe Seafood med 7 fiskefabrikker, 9 fiskefartøjer og 700 ansatte på Færøerne, havde store likviditetsproblemer og behov for kapitaltilførsel efter flere år med driftsunderskud og store investeringer. Faroe Seafoods bestyrelse arbejdede hen over sommeren på at finde en løsning på problemerne. Den 1. september fremlagde bestyrelsen regnskabet for 2007 og en plan for refinansiering af selskabet. Regnskabet for 2007 viste et underskud på 19 mio. kr. før ekstraordinære nedskrivninger. I forbindelse med refinansieringen har man valgt at nedskrive de materielle aktiver med 77 mio. kr. og udgiftsføre dem i regnskabet for 2007, så årsresultatet for 2007 blev et underskud på 96 mio. kr. For 2008 forventes et underskud på 15-20 mio. kr. På generalforsamlingen blev det besluttet, at nedskrive aktiekapitalen, der var 105 mio. kr., til 0 kr., og samtidig blev der af de forhenværende aktionærer tegnet en ny aktiekapital på 40 mio. kr. Samtidig har selskabet fået ”parkeret” et lån på 100 mio. kr., således at selskabet slipper for at betale renter og afdrag heraf de kommende 5 år.

Stóratjørn-projektet til 2 milliarder kr. udsat på ubestemt tid

Barður Nielsen, tidligere landsstyremand for finansanliggender, bekendtgjorde maj 2007, at han stoppede som landsstyremand, da han skulle være direktør for projektet ”Storatjørn”, der er et større byudviklingsprojekt i Tórshavn på i alt 300.000 kvadratmeter omfattende erhverv, fritid og idræt, kontorer, hoteller samt boliger - et projekt til 2 milliarder kr.

Det var oprindeligt planen, at selve byggeriet skulle påbegyndes i februar 2008, men det har åbenbart taget længere tid end forventet at få alle formalia på plads vedr. lokalplan og byggevedtægter mv., så det er nu besluttet foreløbig at sætte hele projektet i bero. Det er endnu uvist, hvornår pro-

jektet genoptages. Ifølge Bárður Nielsen har forsinkelserne endnu ikke påvirket investorernes interesse, men det er ifølge den tidligere landsstyremand ikke nogen hemmelighed, at sådan som situationen i øjeblikket er på de finansielle markeder, så kan der gå en del tid, før end projektet kommer i gang igen. Udtalelsen faldt til avisen Sosialurin allerede den 3. september og dermed før finanskrisen for alvor tog fart.

Toldfrit salg og udvidelse af lufthavnen

Aktieselskabet bag Vagar Lufthavn har planer om at påbegynde salg af toldfrie varer i lufthavnen til december. Det har hidtil ikke været muligt at handle toldfrit i lufthavnen ved rejser til og fra Færøerne. Det har kun været muligt i flyene. Ifølge bestyrelsesformanden Kitty May Ellefsen har man store forhåbninger om, at det toldfrie salg vil blive en god indtægtskilde for selskabet, så driften fremover kommer til at balancere. Driften af lufthavnen har i en lang årrække givet underskud.

Bestyrelsen i lufthavnsselskabet har ansat David Reinert som direktør for lufthavnsselskabet. David Reinert er uddannet ingeniør og har tidligere været direktør for de to tunnelselskaber, der har bygget og driver de to undersøiske tunneler og har således stor erfaring med store anlægsprojekter. Udbygningen af landingsbanen og lufthavnsterminalen i lufthavnen forventes påbegyndt i 2009. Finnbogi Niclasen, der har været lufthavnchef mens lufthavnen var placeret under Statens Luftfartsvæsen, er blevet medlem af selskabets ledelse og har ansvaret for flysikkerheden og sikkerheden i og omkring lufthavnen.

Som meddelt i Indberetning nr. 4/2008 ændrede Karsten Hansen, daværende landsstyremand for finansanliggender, ikrafttræden for en bekendtgørelse, der forbyder toldfri indførsel af cigaretter og tobak, fra 1. juli til 1. oktober. Nuværende landsstyremand for finansanliggender, Jóannes Eidesgaard, har nu udsat ikrafttræden af bekendtgørelsen til 1. december, så det nye landsstyre får tid til at sætte sig ind i følgerne af et evt. forbud for landskassen og de selskaber, der har indtægter af toldfrit salg af cigaretter og tobaksvarer.

Kommunesammenlægninger

Der er de senere år gennemført flere kommunesammenlægninger på Færøerne og truffet beslutning om endnu flere.

Der har været afholdt en vejledende folkeafstemning om kommunesammenlægning i de to kommuner Miðvág (ca. 1060 indbyggere) og Sandavág (ca. 730 indbyggere) på Vågø. Afstemningen viste et klart flertal for en sammenlægning og de to kommunalbestyrelser har underskrevet en samarbejdsaftale om sammenlægning.

Der var derimod ikke et flertal på Nordøerne, hvor befolkningen i Hvannasund Kommune (ca. 450 indbyggere) sagde klart nej til en sammenlægning med Klaksvík Kommune (ca. 4.850 indbyggere). Hele 75 pct. stemte imod en sammenlægning.

Det er en del af det nye landsstyres koalitionsgrundlag, jf. koalitionsgrundlaget som fremsendt den 29. september, at der skal gennemføres en kommunalreform med ikrafttræden den 1. januar 2011. Som en del af reformen skal der indføres en økonomisk udligning mellem kommunerne og ansvarsområder skal flyttes fra land til kommuner. Der tales om, at der på Færøerne skal være 7 kommunale enheder.

Civil radar sættes op på Sornfelli

Tirsdag den 9. september underskrev Færøernes Kommando en kontrakt med Naviair om leje af faciliteter til opsætning af en civil radar på Sornfelli. Opsætningen og installationen af radaren vil vare en måneds tid. Radaren skal anvendes af den civile lufttrafiktjeneste og give oplysninger om fly i luftrummet omkring Færøerne, der er en del af Islands ICAO-ansvarsområde. ICAO er den internationale civile luftfartsorganisation. Færøernes Kommando får dermed igen en radar på plads i radomen på toppen af Sornfelli, efter at luftvarslingsradaren som en del af forsvarsforliget blev stoppet 1. januar 2007 og taget ned i løbet af sommeren samme år.

Undersøgelse af, hvorfor så mange færinger vælger at bosætte sig i Danmark

I Indberetning nr. 5/2008 blev der redegjort for, at en undersøgelse foretaget af det færøske SU-kontor viste, at mindre end halvdelen af de færøske studerende, der tager til udlandet for at studere, kommer tilbage til Færøerne efter endt uddannelse. Det anses især for et stort problem, når hele 60 pct. af alle færøske studerende vælger at tage sin uddannelse i udlandet.

Den Nordatlantiske Gruppe i Folketinget præsenterede i starten af september en undersøgelse, hvis hovedformål er at finde ud af, hvorfor så mange færinger bosætter sig i Danmark og vælger ikke at flytte tilbage til Færøerne. For at komme nærmere et svar herpå, har man med undersøgelsen forsøgt at finde årsagerne til, hvorfor færinger bosætter sig i Danmark, og hvilke forhold har betydning for dem, som vælger ikke at flytte tilbage til Færøerne. Resultatet af undersøgelsen, hvor man har spurgt mere end 1.000 færinger¹ i Danmark, er tilgængelig i en færøsk udgave på den Nordatlantiske Gruppens hjemmeside <http://www.dnag.dk/index.php?id=752>. Her skal enkelte resultater fra undersøgelsen kort refereres.

Hovedårsagen til, at færinger vælger at flytte til Danmark, er for at uddanne sig. Ca. 60 pct. af de adspurgte er flyttet til Danmark for at uddanne sig, ca. 15 pct. er flyttet til Danmark sammen med ægtefællen/samleveren, 10 pct. fordi der skulle ske noget, 8 pct. pga. af arbejde og ca. 5 pct. af andre årsager.

---

¹ Undersøgelsen omfattede færinger i første generation i alderen 20-45 år, bosiddende i Danmark. I undersøgelsen afgrænses en færinger i første generation som en person, der er født på Færøerne, men i dag er bosiddende i Danmark. 1.505 færinger blev spurgt, om de ville deltage i undersøgelsen; heraf valgte 1.022 personer at deltage.

Over halvdelen af de, der er gift eller i parforhold, har en dansk ægtefælle eller samlever. Forholdsvis flere færøske kvinder end mænd har dansk ægtefælle eller samlever, hvilket ses som en af grundene til, at flere færøske kvinder end mænd vælger at forblive boende i Danmark.

Af dem, der flyttede til Danmark for at tage en uddannelse, ville 34 pct. hellere have taget uddannelsen på Færøerne, hvis det havde været muligt.

I undersøgelsen blev personerne spurgt om, hvor stærk deres tilknytning til hjemlandet Færøerne. 86 pct. svarede, at de har en stærk eller meget stærk tilknytning til Færøerne. 64 pct. af de adspurgte føler sig mest som færinger og 9 pct. som danskere, resten som både og. Med henblik på at vurdere sandsynligheden for, at færingerne flytter tilbage til Færøerne, har man spurgt hvor stærk færingernes tilknytning er til Danmark. Her svarer hele 82 pct., at de har en stærk eller meget stærk tilknytning til Danmark.

Som den grundlæggende årsag til, at færingerne fortsat er i Danmark, svarer de fleste, at de har stiftet familie i Danmark. Dernæst angives arbejde og studier i Danmark som andre væsentlige grunde til, at de endnu er i Danmark.

Af de færinger, der overvejer at flytte tilbage til Færøerne, ønsker 71 pct. at bosætte sig i Tórshavn, 9 pct. i andre byer og 13 pct. i bygder.

For at få et indtryk af, hvilke forhold på Færøerne, der kan afholde folk fra at flytte tilbage, har man spurgt personerne, om de er enige eller uenige i forskellige udsagn vedr. færøske samfundsforhold. Af de adspurgte var 77 pct. enige/meget enige i, at det færøske samfund er for konservativt; 74 pct. enige/meget enige i, at der mangler faglige udfordringer og et fagligt miljø på Færøerne og 72 pct. enige/meget enige i, at vejret er for dårligt.

Den Nordatlantiske Gruppe vil i en kommende kvalitativ undersøgelse grave dybere i færingernes forhold i Danmark for bl.a. at finde ud af, hvad der skal til for at få færingerne i Danmark tilbage til Færøerne.

Personalia

Ny departementschef til landsstyreområdet for kulturanliggender

Leivur Harryson er ansat som ny departementschef i landsstyreområdet for kulturanliggender. Han er 53 år gammel og uddannet Cand.merc. i revision fra Handelshøjskolen i København. Leivur Harryson er på Færøerne først og fremmest kendt som sit arbejde i næsten 16 år som landsrevisor og sekretær for lagtingsrevisorerne. Der var 6 ansøgere til stillingen som departementschef, der blev ledig efter Petur Petersen. departementschef ved landsstyreområdet for kulturanliggender i 11 år, den 1. september 2008 tiltrådte en stilling som konsulent ved Lagmandskontoret, jf. også Indberetning nr. 5/2008.

Kári á Rógvi ansat som lektor ved Færøernes Universitet

Der er i Indberetning 3/2008 og Indberetning 5/2008 redegjort for, at man vil etablere en juraud-dannelse ved Færøernes Universitet, og at der i den forbindelse skal ansættes en lektor og en adjunkt, men at det har knebet med at få ansøgere til stillingerne. Der indkom som bekendt én ansøgning til stillingen som lektor og ingen ansøgninger til adjunktstillingen. Kári á Rógvi er nu blevet ansat som lektor ved Færøernes Universitet. Kári á Rógvi uddannet jurist fra Københavns Universitet i 1999 og har desuden en grad som LL.M. fra universitet i Aberdeen og har afleveret en Ph.D.-afhandling ved universitetet i Island, der skal forsvares senere i år. Han er i offentligheden mest kendt som et af Selvstyrepartiets to medlemmer i Lagtinget og for sit arbejde som næstformand i Forfatningsudvalget, der december 2006 afleverede sin betænkning vedr. en færøsk forfatning.

Med venlig hilsen

Dan M. Knudsen

Pressemeddelelse fra lagmand Jóannes Eidesgaard

15-09-2008

Opsiger koalitionsamarbejdet med Republikanerne

Da Socialdemokratiet efter lagtingsvalget tog initiativ til at danne CHE-koalitionen, var det for at få løst nogle grundlæggende problemer i samfundet, som desværre i alt for lang tid havde ligget uløste, bl.a. ejendomsforholdene og bæredygtigheden i fiskerierhvervet.

Forudsætningerne for ethvert koalitionsamarbejde er tillid, samarbejdsvilje og stabilitet. Dette er afgørende for både de politiske resultater og for borgernes tillid til det politiske system. For en mindretalsregering er disse forudsætninger endnu vigtigere.

Socialdemokratiet er af den klare opfattelse, at tilliden ikke længere eksisterer.

Tilbageværende stridigheder har undergravet koalitionsamarbejdet og min og mit partis tro på, at vi kan møde de store udfordringer, der står foran os.

De seneste dages hændelser, hvor det har været forsøgt at undergrave min myndighed som lagmand, har nu endelig stadfæstet, at der ikke længere er tillid imellem lederne for Socialdemokratiet og Republikanerne. Den er fuldstændig borte.

Tillid er og vil altid være det bærende element i enhver regering.

Derfor er det ikke længere muligt at få løst de vigtige opgaver, vi har sat os for. I stedet for at være arbejdsdygtig er koalitionen og det politiske system iøvrigt nu præget af manglende handling og strid.

Det kan vi ikke byde det færøske folk.

Vi bekræfter ordene fra Republikanernes formand om, at han ikke er i stand til at være regeringsbærende.

Vi beklager rigtig meget situationen, for Republikanerne kunne have været vores nærmeste samarbejdspartner, når det drejer sig om at arbejde for et solidarisk velfærdssamfund.

Jeg og Socialdemokratiet finder det nødvendigt at tage konsekvenserne af den opståede situation. Socialdemokratiet set det som sit ansvar at gøre situationen op, så der igen kan skabes grundlag for den nødvendige stabilitet og at troværdigheden og arbejdsmulighederne i det politiske system kan genskabes.

Selv om det ikke er nogen let afgørelse – og selv om jeg selvfølgelig beklager den, så tager jeg nu dette alvorlige skridt, som Socialdemokratiet også bakker op omkring.

Koalitionssamarbejdet med Republikanerne er hermed opsagt, og at jeg har besluttet at afskedige Høgni Hoydal fra embedet som landsstyremedlem for udenrigsanliggender. Som et resultat heraf, bliver Republikanernes øvrige landsstyremedlemmer ligeledes afskediget.

Jóannes Eidesgaard
lagmand

Dimmalætting, 19. sept. 2008

Høgni Hoydal

Kronik: Historien om nøglesagen

Dette er historien om et kontor, som resulterede i regeringsbrud og skam over Færøerne – en historie om magtmisbrug, forføngelighed samt manglende saglighed og professionalisme i landets højeste embede.

Det anede mig ikke, at jeg nogensinde offentligt skulle blive nødt til at besvare sådanne beskyldninger og onde gerninger, som nu har resulteret i regeringsbrud og kastet et skamløst skær over færøsk politik herhjemme, og ikke mindst ført til et skamløst omdømme for Færøerne udenlands.

Jeg har til det allersidste håbet på, at et minimum af ansvarsfølelse over for andre end én selv – og ikke mindst overfor uskyldige medarbejdere, kunne overvinde magtsyge og ugrundet frygt for ændringer og nyt samarbejde.

Dette er desværre godt og grundigt bevist at være et ubegrundet håb. Tværtimod bliver uhørt optræden og magtmisbrug vendt på hovedet og skjult med forræderiske angreb mod undertegnede i fuld offentlighed til nærmest ubodelig skade for et helt politisk parti, foruden at kompromittere et land – og nu også ved at udlevere navngivne embedsfolk i offentligheden.

Det er derfor min pligt offentligt at gøre rede for denne sag, således som jeg er trukket ind i den, og offentligt at skabe klarhed over, hvilken rolle jeg personlig har haft i denne sag, og gøre rede for begrundelserne.

I.

Forestil jer, at Anders Fogh Rasmussen en søndag gav sine medarbejdere ordre om at gå ind i Per Stig Møller's udenrigsministerium. At han gav ordre om at gå ind i et bestemt kontor hos en ansat i Udenrigsministeriet for at tømme skuffer og skabe for hemmeligt stemplede papirer, kyle dem ned i papkasser, smide dem udenfor og låse kontoret af, således at den ansatte ikke kunne komme ind? Tænk jer, hvis der her var tale om hemmeligt stemplede papirer, som kun denne samme ansatte, den øverste chef og udenrigsministeren havde hjemmel til at se?

Eller forestil jer, at Jóannes Eidesgaard gav sine ansatte ordre om en søndag at tage op til Fiskeriministeriet eller ud i Finansministeriet for at tømme ansattes kontorer og fratage dem deres papirer?

Det er lige hvad Jóannes Eidesgaard har gjort i denne sag, som nu resulterede i tragisk politisk storm og skam. Det er dokumenteret.

Lagmanden gav sine ansatte ordre om at gå ind i Udenrigsministeriet (Uttanríkisráðið), flytte papirer og fysisk tage herredømmet over et kontor. Dette gjorde han, selvom jeg beviseligt havde sagt nej, og endda havde tilbudt ham et andet kontor og understreget,

at således kan ingen opføre sig. Desuden havde jeg beviseligt foreslået, at en sådan sag burde løses på embedsmandsniveau.

Der er således tale om dokumenteret magtmisbrug, manglende respekt og fornædelse af ansatte – samt, efter min bedste vurdering, overtrædelse af alle forvaltningsmæssige regler og praksis fra landets højeste embede.

II.

Da den ansatte mødte på arbejde mandag den 1. september og ikke kunne komme ind på sit kontor, bliver der selvfølgelig ballade – og der bliver sendt bud efter en låsesmed. Det var ikke efter min ordre, således som det ellers er udlagt i Færøerne og i udlandet. Da jeg mødte på arbejde omkring kl. 08.45 hører jeg balladen – og sandt at sige tror jeg ikke mine egne øjne og øren. Ansatte i Lagmandskontoret og i Udenrigsministeriet skriger i hovedet på hinanden – og der bliver også råbt ad mig.

Jeg lader dem vide, at jeg godt forstår at ansatte i Udenrigsministeriet har taget dette initiativ – ja, der er andre, der hellere ville have sparket døren ind. Men jeg siger, at dette må få en ende og at vi må få et møde med lagmanden og hans folk – for dette er jo en tragisk situation.

Al min efterfølgende kommunikation i denne sag er belyst i det materiale, som offentligheden har fået indsigt i.

Lagmanden vil ikke holde noget møde, men siger, at han har givet mig en ordre, som skal efterleves. Jeg tager sagen op på landsstyremøde den 2. september, og herefter indvilliger lagmanden i at tage et møde, som slutter med, at han forlader mødet og råber til mig og mine ansatte og beder os forsvinde med ord, jeg ikke vil gentage her.

Jeg skriver til lagmanden og udtrykker klart, at jeg ikke kan leve med en sådan opførsel. Ingen har ret til at omgå andre på den måde, og ingen har ret til at behandle ansatte eller kolleger på den måde, som det er sket i denne sag.

Jeg videresender min kommunikation med lagmanden til min departementschef, hvor jeg klart udtrykker, at den uret, som er sket, må rettes og at denne sag må løses på embedsmandsniveau af cheferne i landsstyreområderne.

Jeg giver ikke nogen tjenestebefalinger – som jo er et instrument, som kun bliver brugt mod tjenestemænd, som nægter at adlyde en eksakt ordre. Og en sådan skal altid være skriftlig og dokumenteret. Som landsstyremand har jeg aldrig gjort brug af dette instrument.

De eneste ordrer, jeg har givet, er de, som er dokumenteret i min kommunikation med lagmanden. Og jeg tager det fulde ansvar for dem.

I dagene 3.-8. september er folk fra Lagmandskontoret igen på dette famøse kontor i Udenrigsministeriet, og derefter er den ansatte i Udenrigsministeriet kommet ind på sit kontor igen. Selvom jeg i de dage ikke er så meget til stede i Tinganes, så bliver jeg informeret om, at situationen er normaliseret – og det er jeg foreløbigt tilfreds med.

Den 9. september indvilliger lagmanden i at drøfte sagen på et møde os imellem. Og

vi giver vores chefer bemyndigelse til at finde en endelig løsning på kontorproblemerne. Lagmanden tilbagekalder dog samme dag bemyndigelsen fra sin chef – og meddeler mig, at han vil have det pågældende kontor – ellers vil han ikke møde op på arbejde.

Karsten Hansen (*Oversætters kommentar: daværende landsstyremand for finansansliggender*) ringer også til mig og beder mig om at finde en endelig løsning på sagen. Dagen efter meddeler jeg mine ansatte, at det, som foregår, er vanvittigt og uprofessionelt, og at jeg slet ikke gider deltage i sådanne barnestreger. Jeg fortæller, at vi skal lede efter lokaler ude i byen og overdrage Lagmandskontoret de kontorer, som de ønsker sig.

Alt dette foregår altså, selvom Lagmandskontoret har flere tomme lokaler, som de nægter andre at bruge. Og folk må spørge sig selv, hvordan landets højeste embede kan bruge en så uprofessionel og usaglig fremgangsmåde.

III.

Historier er for længst begyndt at cirkulere om denne uhørte fremgangsmåde, hvor Lagmandskontoret har forgrebet sig på Udenrigsministeriet og tømt kontorer for hemmeligt stemplede papirer.

Jeg anmoder mine ansatte om at sige som mindst, idet dette er en skændsel for al politik og for hele landet.

Men den 11. september er der en historie i avisen Sosialurin, som beskylder mig for indbrud hos lagmanden, spionage og lignende. Disse historier bliver gentaget over hele weekenden, selvom jeg tilbageviser at have gjort det, som jeg beskyldes for.

IV.

Den 15. september indkalder lagmanden til pressemøde. Hele weekenden og hele mandagen har Republikanernes lagtingsgruppe og landsstyrefolk arbejdet med finansloven – og har også været til møde med landsstyrefolk fra Socialdemokratiet.

Fem minutter i tre ringer lagmanden og meddeler, at han ophæver koalitionen med Republikanerne og opsiges republikanernes landsstyrefolk.

På pressemødet vælger han at hænge mig personligt ud og beskylder mig for fysisk at have modsat mig ordrer fra lagmanden indenfor hans eget sagsområde.

Han sender en besked ud i verden om, at den færøske regering brød sammen på grund af et kontor.

Han lægger op til at ydmyge mig som en mand med et koben og indbrudstyv og at øremærke Republikanerne som et parti, ingen kan samarbejde med.

V.

Konklusionen er klar: Lagmanden Jóannes Eidesgaard har startet en sag, hvor han har udøvet magtmisbrug og har forbrudt sig på sine pligter som lagmand. Årsagen er forfængelighed og tvist om herredømmet over nogle lokaler.

Da historier begynder at cirkulere, vælger han at gøre mig til sydebuk for at dække over sin egen handlemåde og vender denne dumme sag på hovedet.

Samtidig ved han, at den politiske situation er ustabil på grund af hans eget parti som er i opløsning og ikke vil acceptere reduktion i bloktilskuddet og en vanskelig finanslov – og dette er reelt årsagen til, at koalitionen aldrig har været arbejdsdygtig.

Han vælger at gøre Færøerne til grin ude i verden i et forsøg på at redde sig selv fra en pinlig situation.

Og han vælger at udlevere ansatte og redelige mennesker for at nå sit mål. Han misbruger ad denne vej sit lagmandsembede på det groveste. Og når han nu forsøger at snakke om værdighed i lagmandsembedet, er sandheden simpel:

Han har valgt at fjerne al værdighed og respekt fra lagmandsembedet.

Dimmalætting, 22. september 2008

Jóannes Eidesgaard, Lagmand

Politik og ikke formaliteter

Lad mig slå helt fast, at samarbejdet med Republikanerne parti blev sagt op af politiske og ikke af formalistiske årsager.

Uanset kontor og alt det andet, så drejer sagen om opsigelsen af samarbejdet med Republikanerne sig om, at jeg som lagmand ikke længere havde tillid til Høgni Hoydal, formand for Republikanerne. Så er der bare en ting at gøre, og det er at opsigte samarbejdet.

Alt samarbejde bygger jo i bund og grund på tillid mellem parterne, og hvis denne tillid ikke er til stede, kan man ikke samarbejde. Kan man ikke samarbejde, så kan man heller ikke nå de mål og resultater, man havde sat sig for.

Selvfølgelig kan man spørge, hvorfor man mister tilliden. I dette tilfælde er der tale om, at tilliden mellem os har været under konstant nedbrydning fra starten af koalitionen.

Det er bare ærgerligt, fordi jeg helt klart havde andre planer. Jeg valgte mere eller mindre personligt at skifte koalition efter valget, og det er det bedste bevis på, at jeg viste Høgni Hoydal fuld tillid.

Tilliden var der fra starten af, men er nu væk.

Medierne har nu i en lille uge skabt et stort virvar omkring denne kontorsag. Det kan måske være interessant og underholdende for nogle. Men i dette virvar må vi ikke glemme, at grunden til opsigelsen af samarbejdet var manglende tillid, hvor kontoret var en af de betydningsfulde brikker i puslespillet.

Men vil Høgni Hoydal holde liv i kontorsagen, så mener jeg, at han skal lægge sag an mod mig, eller få sagen sat på dagsordenen i Lagtingets udvalg for landsstyreanliggender. Det vil jeg faktisk gerne have af flere årsager. Blandt andet fordi det har manglet hos medierne og nogle jurister at finde frem til et korrekt udgangspunkt for deres tolkning.

Jeg har, sammen med min juridiske rådgiver, behandlet sagen, og Høgni Hoydal har anmodet om at få et notat fra sine jurister. En tredje part er så fremme i radioen i dag. Dette har næppe gjort sagen mere overskuelig for borgerne, måske tværtimod.

Det er offentligt kendt, at når politiske argumentationer mangler, er det ret vigtigt at få sat fokus på juridiske argumentationer – flytte sagen fra det politiske rum og ind i formaliteterne.

Men uanset hvad der sker i en retssal eller hos en undersøgelsesleder, så forandrer det ikke min mening vedrørende tilliden. Sagen er politisk og ikke af formalistisk art. Sagen handler kort sagt om tillid.

Denne tillid er væk, og derfor er samarbejdet med Republikanerne sagt op.